

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— Egy hóra . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — 10-20

Hallerék már mint külön párt tárgyalnak a miniszterelnökkel

Giesswein cimbitorlást lát az új párt elnevezésében

Budapest, jan. 28. Jelentettük, hogy tegnapelőtt Ernst Sándor és Turi Béla képviselők megjelentek Rubinek Gyulánál és tudatták vele, hogy ők Haller Istvánnal együtt a keresztényszocialisták legközelebbi értekezletének azt a javaslatot fogják tenni, hogy váljanak ki a kormánypartból. Aki ismeri a keresztényszocialista csoport összetételét, az nem kétkedhetik benne, hogy Ernst és Turi közlése befejezett tényleg jelent abban az értelemben, hogy a keresztényszocialisták egy része Ernst Sándorral és Haller Istvánnal az élen ki fog válni a kormánypartból és a kérdés csak az, hogy kik mennek velük és kik maradnak vissza.

Haller István ma a következő kijelentést tette:

— Ma már tisztázott dolog az, hogy különváltunk a kormányzópart másik részétől.

Egyébként az elhatározás befejezett tényére vall az is, hogy — mint illetékes forrásból közlik — tegnap Ernst Sándor, Turi Béla és Haller István felkeresték Teleky Pál gróf miniszterelnököt és vele már a kormánypartból való kivonulás további konzultációit tárgyalták meg. A megjelent képviselők közölték a miniszterelnökkel, hogy nem szándékoznak ellenzéket alkotni és szívesen veszik, ha a kormány visszahelyezkedik a koalíciós alapra.

Teleky miniszterelnökkel ennek az átalakulásnak a részleteit beszélték meg, ehhez azonban természetesen a kiscgazdapárt hozzájárulása is szükséges. Ha ez biztosítható, akkor a keresztényszocialisták miniszterei bent maradnak a kormányban.

Egyébként a keresztényszocialisták értekezlete kedden, február 1-én lesz.

A keresztényszocialista párt kedden este újabb megbeszélést tart, melyen már ott lesznek azok is, akik a pannonhalmi lelkigyakorlatok miatt voltak távol a fővárostól.

Teleky Pál gróf miniszterelnök a három keresztényszocialista vezetővel való találkozásáról azt az információt kaptuk, hogy azok a helyzet tisztázására vezettek.

Giesswein nem engedi bitorolni pártja nevét

Budapest, január 28. Politikai körökben hire terjedt annak, hogy Giesswein Sándor, aki egyedül képviseli a nemzetgyűlésen a vezetése alatt álló keresztényszocialis gazdasági pártot, egy új alakuláson munkálkodik és erre vonatkozólag tanácskozásokat folytat. Giesswein kanonok ez ügyben így nyilatkozott:

— Szó sincs új párt alakulásáról, hanem legfeljebb arról, hogy a keresztényszocialisták közül néhányan csatlakoznak pártunkhoz. Konkrét eredmény e tekintetben még nincs. Ami azt illeti, hogy Hallerék pártunk nevét akarják új alakulásuk cégérének megtenni, erre az a megjegyzésem, hogy a keresztényszocialis gazdasági pártot én alapítottam, ehhez a névhez nekem előjogom van, ez alatt a név alatt mások csak úgy szervezhetnek, ha csatlakoznak pártunkhoz.

A kiscgazdapárt új programot készít

Budapest, jan. 28. A kiscgazdapárt vezetősége ezidőszereint a párt új programjának előkészítésével foglalkozik. Evégből programelőkészítő bizottság összeállítására és kiküldésére határozták el magukat. A program-előkészítő bizottság kiküldése mindaddig nehézségbe ütközik, míg a pártban tiszta helyzet nem lesz. Még ma is bizonytalan, hogy a kereszténypárti képviselők közül kik lépnek ki a kormánypartból és vajjon a szabad királyválasztók frakcióján kívül marad-e benn olyan egy-két keresztényszocialista képviselő, akiknek esetleges kívánságait honorálni kellene.

Az új program a királykérdés ismeretes irányu rendezésén kívül az iparosság szervezését tűzi ki újabb feladatul. Az iparossággal különös melegséggel óhajtanak foglalkozni és őket céljaiknak megnyerni. Ebben az irányban napok óta folynak érdekes tárgyalások az iparosság vezetőivel.

A program ezenkívül a munkásjóléti intézmények reformját is fel fogja ölelni.

Legfontosabb része azonban a programnak a szabadforgalom ügyének rendezése. Fix és pontosan betartandó szabadforgalmat lépésenkint megvalósítandó tervezet előkészítése a cél. Ez a kérdés a legnehezebb valamennyi probléma között.

Minisztertanács

Budapest, január 27. Ma délután Teleky Pál gróf miniszter-

elnök elnöklésével minisztertanács kezdődött, amelyen Hegdüs Loránt pénzügyminiszter több fontos pénzügyi javaslatot mutatott be. Ferdinándy belügyminiszter előterjesztette a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslatot, Tomcsányi igazságügyminiszter pedig az új lakásrendeletet. A minisztertanácsban Gratz Gusztáv külügyminiszter kivételével a kormány valamennyi tagja részt vesz.

Hegdüs pénzügyminiszter nyilatkozatai debreceni kereskedők előtt

Megakadályozza az áruk szertelen összevásárlását — Pénzszükséget teremt a pénzkieserés előtt — »Ha az emberek megint táncolnak egy forintért« — A bankamatlábát fel kell emelni

A napokban debreceni nagykereskedők küldöttsége kereste föl Hegdüs Loránt pénzügyminisztert azzal a kérelemmel, hogy engedjen el a miniszter egy félmillió koronát kivevő illetéket, amelyet a debreceni nagykereskedők által importált áruira vetettek ki akkor, mikor a kereskedők az árut már eladták. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy hajlandó a jövőben a debreceni kereskedőket rekompenzálni, de az illetéket semmi körülmények között nem engedi el, mert a kincstárnak kell a pénz.

A küldöttség kérését kategorikusan elintézve, a pénzügyminiszter több, rendkívül érdekes kijelentést tett a küldöttség tagjai előtt. Mindenkinek figyelmébe ajánlotta Hegdüs Loránt, hogy ne tartogassa a pénzt magánál, mert ha magánál tartja, az csak reá nézve járhat rossz következményekkel. O elhatározta, hogy minden rendelkezésére álló módon meg fogja akadályozni a pénzkieserés előtt az áruknak azt a szertelen összevásárlását a közönség részéről, amely a pénzkieseréstől való félelem következtében általános és megismétlődő jelenség és az áraknak nagymérvű felszökését szokta eredményezni.

Ettől az újabb drágulástól meg akarja óvni a pénzügyminiszter a közönséget és ezért a pénzkieserés előtt megfelelő miniszteri intézkedésekkel nagy pénzszükséget fog megteremtteni, hogy becsé legyen a pénznek és — parasztosan kifejezve — egy forintért megint ugráljanak az emberek. Ha ez a pénzszükség

hat hétig el fog huzódni akkor mindenki megint hozzászokik ahhoz, hogy megbecsülje a pénzt és akkor jön majd az új pénz.

Megmondta, hogy semmi el nem tántoríthatja attól az elhatározásától, hogy a pénz kieserésénél csak 5 százalékot fog levonni — egy hónapig. Aki azonban egy hónap alatt nem adja be a pénzt kieserésre, azoknál jönni fog a purgo, amely ki fogja hajtani a pénzt. Hogy milyen lesz ez a purgo, azt ma még nem mondhatja meg.

A bankoknak nagyobb kamatot kell adni a pénzért és nem is tartja megvalósíthatatlannak, hogy a felállítandó magyar jegybank miatt ne adjon eselleg 7 százalékos betéti kamatot a nála elhelyezett pénzért akkor, amikor az Angol bank is 7 százalékot ad

Románia kiüríti Bessarábiát

Bukarest, január 28. Romániában az orosz csapatok offenzív fellépése óta teljes pánik uralkodik. A lapok nap-nap után a kormányt támadó cikket közölnek és azt hangoztatják, hogy a mai állapotoknak egyedüli oka Avarescu tábornok.

Beavatott román körökből az a hír szivárgott ki, hogy Románia a sikeres defenzíva érdekében Bessarábia nagyrészét kiüríti és egy beljebb fekvő, katonailag már megerősített vonalon veszi fel a harcot.

Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!

Oláh Gábor háborús verse egy francia lapban

Egy francia hadifogságban volt debreceni fiú emlékei

A világháború folyamán, amikor a fegyverbarátság megpecsételése az osztrák-magyar hadsereg csapattestei is megjelentek Verdun előtt a nyugati fronton, francia fogságba esett Erdős Nándor debreceni fiú. A háború végét ért, a foglyok hazatértek, hazaérkezett Erdős Nándor is és azóta újra itt él Debrecenben, Maróthy György-utca 13. szám alatt, talán már el is felejtette, hogy háború is volt valaha.

Ma aztán postacsomag érkezett a honvédelmi miniszteriumból a polgármesterhez. A csomagot a benne talált kísérő levél utasítása szerint Erdős Nándor volt francia hadifogolyként kell kézbesíteni. Franciaországból küldték a csomagot, ahol Erdőstől, amikor búcsút mondott a hadifogságnak, minden írást elszedték átvizsgálás végett, nehogy a franciákra esetleg kellemetlen feljegyzéseket magával vihessen és ahonnan most, hogy az írásokat átvizsgálták, utánaküldték Erdős Nándornak az elkobzott iratokat.

Ezek az iratok igen szép rendben tartott füzetek, valamennyin ez a felírás:

Erdős Nándor
Fort de Lanvéve
Finistère
France

A füzetek tartalma: Erdős Nándor nyelvtani gyakorlatai. Az ügyes magyar fiú a fogság nehéz napjait nem töltötte télen, hanem megtanult németül, franciául és angolul és pedig, amint füzetek tanúsítják, nagyon alaposan és tökéletesen. Érthető, hogy a franciák nem találtak semmi elköszöni valót annak a magyar fiúnak az írásában, aki a francia hadifogságot a francia nyelv tökéletes megtanulására használta fel.

De nem kobozták el a franciák azt az újságból kivágott verset sem, amely debreceni szempontból kétszeresen érdekes, mert Oláh Gábornak, az országos nevű debreceni poétának egyik versét közli francia fordításban. A francia újság, amelyből Erdős Nándor a verset kivágta, »Barbárság himnusza« címet adta a vers francia fordításának és megjegyzi, hogy a vers eredetije a Magyarország című lapban, Justh és Karolyi lapjában jelent meg. A vers — a francia címből mindjárt gondolni lehetett — Hindenburgot dicsőíti.

A polgármesteri hivatal már ma kézbesítette Erdős Nándornak hadifogsága szép és hasznos emlékeit.

Bármely bélyegzessel ellátott bankjegyeket bevált

Farkas László

Bank és tőzsdébizományos, Miklós-utca 1. sz.
Dollár, külföldi pénzek vétele.
Jelzálogkölcsönök. Ingatlan vétel és eladás

Elkészült az új lakásrendelet

42 százalékos közüzemi lakbérpótlék

Budapest, január 28. Az igazságügyminiszteriumban ugyszólván nap-nap után vannak tanácskozások az új lakásrendelet alapelveiről. A kodifikáló osztály már több tervezetet készített, azonban a miniszter még egyiket sem tartotta elfogadhatónak és újabb kísérlet történt, hogy a lakók és tulajdonosok érdekeit összeegyeztessék.

Az új lakásrendelet intézkedései három főcsoportba tartoznak. Az elsőbe a lakásrekvizitációkra vonatkozó intézkedések tartoznak, a második a háztulajdonosok felmondási jogát szabályozza, a harmadik pedig a lakbéremelésekre vonatkozik.

A lakásrekvizitációra vonatkozólag eldöntöttnek tekinthető, hogy ezentul csakis elkülöníthető lakások és lakásrészek rekvizitálhatók. Közös konyha, közös fürdőszoba és közös mellékhelyiségek többé nem lesznek és seekit sem lehet ilyen helyiségek

közös használatára kötelezni. — A rekvizitációs jogosultságát ezentul bírói hatóság fogja megállapítani, amiből következik, hogy a lakáshivatalokat ebben a szellemben át fogják szervezni.

A felmondási jogát a rendelet csak lényegesen bővíti ki. Minden esetben bírói hatóság fogja a felmondási jogosságát megállapítani.

A béremelésre vonatkozólag az ellentétes álláspontok már lényegesen közeledtek. Az alapbér általános emelésén kívül fel akarják emelni a közüzemi pótlékot is olyan arányban, amint ezt a főváros közgyűlése legutóbb ajánlotta. Az üzemi pótlék ez esetben 2 százalék lesz. Bizonyos bérösszegeken felül szabad egyezkedés lesz.

A rendeletet a miniszter lehetőleg még nyilvános ankét elé akarja vinni.

„A halogatások konferenciája“

A legfőbb tanács minden ügyben elhalasztotta a határozatot

Milano, jan. 28. Párisból jelentik: Az entene miniszterelnökeinek konferenciája tegnapi ülésén mindössze egyetlenegy határozatot hozott, nevezetesen azt, hogy nem határoz véglegesen, hanem albizottságokat küld ki és az eddigi tárgyalások alapján utasítja ezeket a jelentés megszerkesztésére.

A Tribuna párisi tudósítója táviratozza, hogy a legfőbb tanács Németország lefegyverzésének kérdéséről, Ausztria pénzügyi támogatását és a keleti kérdést egyszerűen elhalasztotta. Ha a dolgok tovább is így mennek, akkor a mostani miniszterelnöki konferencia méltán rászolgál erre az elnevezésre: »Halogatások konferenciája.«

Berlin, jan. 28. Párisból jelenti a Vossische Zeitung tudósítója: Beavatott helyről értesülök, hogy a miniszterelnökök konferenciáját minden valószínűség szerint már pénteken berekesztik, azután február 21-én ül ismét össze Londonban. A csütörtök délutáni ülés teljes négy óra hosszú, e te 8 óráig tartott és a hivatalos jelentés, melyet róla kiadtak, ezuttal minden eddiginél szűkebb szavú és csak annyit mond, hogy a jóvátétel kérdéséről hosszabb eszmecsere folyt, a legfőbb tanács azután albizottságot küldött ki, hogy a tanácskozás során felmerült elveket és eszméket foglalja össze és terjessze a konferencia legközelebbi ülése elé. Ez az ülés nem pénteken délelőtt, hanem délután lesz. Az albizottság francia és angol tagjai meg nincsenek kijelölve.

A német kártérítés

Berlin, jan. 28. A miniszterelnökök konferenciájáról jól értesült helyen a következőket közlik:

Briand azt az álláspontot képviseli, hogy Franciaország nem fogadhat el Németországtól kártérítési átalányt, hanem arra törekszik, hogy a jelenleg lábai előtt heverő Németország nemcsak most, de gazdasági megerősödése után is a francia károk jóvátételének szinte állandó forrása legyen. Lloyd George ezzel szemben azt állítja, hogy állapítsák meg május 1-ig Németország kártérítési kötelezettségét egy összegben. Az angolok azzal érvelnek, hogy amíg Németország nem tudja, miképpen áll kártérítési kötelezettségeivel, addig nem lehet gazdasági és pénzügyi számításokról beszélni sem, de Európa sem konszolidálódhatik Németország rendszeres gazdasági élete nélkül.

Németország is követel már. Követeli Felső-Szilézia visszaadását, a külföldön lefoglalt német tulajdon feloldását, a német kereskedőknek a világgiacon való egyenrangú versenylehetőségét, kereskedelmi hajói egy része visszavásárlásának megengedését, a megszállást költségek lényeges csökkentését és a kártérítési összeg végleges megállapítását. Minderre szüksége van, hogy az államcsődöt elkerülhesse és Európában rendet, munkát, boldogulási lehetőséget diktáljon.

Anglia kimelni akarja Németországot: föl akarja emelni, miután földre teperte és kész megvédeni a francia mohósággal és röviulátással szemben. A józanság felülkerekedése annyit jelentene, hogy végre tárgyalnának a legyőzöttekkel és nem diktálnának tovább lehetlenségeket nekik.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyűseppet szarít fel.

Ujabb titokzatos gyilkosság Szolnokon

Anyja és leánya holtteste a Tiszaparton

Budapesti tudósítónk jelenti: A szolnoki rendőrséget újabb titokzatos gyilkossági eset foglalkoztatja. Csütörtökön hajnalban Szolnokon a Tisza partján megölve és kirabolva találtak egy asszonyt és egy leánygyermeket. A holttestekköz vetlenül a víz partján, a teherpályaudvartól mintegy 300 lépésnyire feküdtek. Valószínű, hogy anyáról és gyermekéről van szó. A két holttesten, amelyek ruháik nagy részétől is meg vannak fosztva nem talált a rendőrség semmi nyomot, amely a tettesek kitérére engedne következtetni. Nem sikerült a meggyilkoltak személyazonosságát sem megállapítani.

Gótsch Bankirodája

DEBRECEN, Piac-u. 28. I. em.
Telefon 7-96.

Idegen pénzek, értékpapírok vétele és eladása. Tőzsdével megbízások lebonyolítása. Külföldi átutalásokat és kifizetéseket legelőnyösebben eszközölk.

A budapesti tőzsde

Budapest, január 28.

Az értéktőzsde irányzata ma határozottan lanyha volt és a legnagyobb üzletlenség közepette az árfolyamok az egész vonalon gyengültek. Zárulat felé megjavult az irányzat. Árak:

Magyar Hitel 1955—65, Osztrák Hitel 1100—135, Jelzálogbank 440—60, Leszámitoló 780—90, Hazai bank 750, Angol-magyar 990—80, Alt. takaréksz. 1180—80, Pesti hazai 23800—24200, Concordia 2950, Hungária 2300—50, Viktória 10300, Beocsini 6850—750, Bánya és kohó 4600—825, Salgó 7750—500, Ganz-Danub. 21000—500, Ganz-vill. 4775—750, Rima 3600—700, Schlick 1415—370, Kőburg 4100, Lipták 690—75, Láng 1390—400, Hazai faterm. 6000—5950, Nasic 16000—500, Magyar erdő 1850—800, Országos faterm. 2710—40, Izzó 4950—5150, Papír 4550—450, Cukor 18800—60, Osztermelő 1200—210, Gummi 8900—4100, Telefon 4150—250, Adria 9100, Atlantica 6700, Közúti 1500—470, Déli vasút 2730—85, Allamvasút 4100—150, Trust 3200—150

A valutapiacra a helyzet ugyanaz, mint az értékpiacon: minimális forgalom gyengülő áron. Árak:

Napoleon 1655—1625, Font 1875—1915, Dollár 490—497, Francia frank 36, Márka 894—9—, Lira 1930—1935, Romanov 263—259, Lei 710—702, Sokol 693—685, Svájci frank 79—78, Kor.-dinár 14—1420, Bécsi 084—083, Lengyel márka 073—071 és fél.

Zürichi devizák.

Zürich, jan. 28. (Zárulat). Berlin 1110, Holland 212 és egynegyed, New-York 621 és fél, London 2435, Páris 44—, Milano 2315, Brüsszel 4650, Prága 865, Zágráb 460, Bécs 185, Budapest 125, Bukarest 9—, Varsó 080, Osztr. bélyegzett 130.

ROMÁN és VEGYES

lebélyegzésű bankjegyeket legdrágábban vásárol

RANKAI bankirodája

Debrecen, Konyarpiac, (Dognalud-tör 8.)
TELEFON: 209.

A budapesti detektívek már nyomoznak a Nagytemplom merényleti után

A presbitérium sürgönye a belügyminiszterhez

A református Nagytemplom ellen elkövetett merénylet ügye, a kálvinista Rómában a kálvinizmus ellen irányított förtelmes támadás országos ügyé lett. A budapesti sajtó állandó figyelemmel, épp olyan érdeklődéssel kíséri a nyomozás fejleményeit, akár csak mi magunk, de a sajtón kívül már az illetékes tényezők is tudomást szereztek a botrányos esetről, amely egy hét óta felforgatta Debrecen társadalmi békéjét.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a budapesti államrendőrség főkapitánya két detektívet küldött Debrecenbe különnyomozás folytatására, ma pedig már beszámolhatunk egy belügyminiszteri rendelkezésről, amely kivette a nyomozás vezetését az eddig ezzel a feladattal megbízott rendőrtiszt-

viselők kezéből és egyedüli megbízással Sággy Lajos rendőrfőtanácsost bízta meg, akinek, mint a debreceni államrendőrség vezetőjének, már eddig is volt módjában érvényesíteni intencióit a nyomozás folytatásában.

A református egyház presbitériuma tegnapelőtt tartott rendkívüli ülésén, amelynek egyedüli tárgyát a Nagytemplom meggyalázásával kapcsolatban teendő intézkedések képezték — amint megírtuk — elhatározta, hogy sürgönyileg felír a belügyminiszterhez és kéri, hogy az ügy felderítésére mennél rövidebb időn belül pártatlan nyomozókörzettel küldjenek ki. A táviratot, melyet a presbitérium elnöksége még tegnap elküldött, egész terjedelmében itt közöljük:

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur!

Emberi mivoltukból kivetkezett egyének e hó 22-re virradó éjjelen gyalázatos merényletet követtek el Nagytemplomunk ellen.

A magyar kálvinizmusnak legszentebb és történelmi emlékekben leggazdagabb templomán és ezzel együtt a magyar kálvinizmuson, a lelkiismereti és vallásszabadságon esett sérelem egyházunk hiveiben, sőt más felekezetiük között is a legnagyobb megdöbbenést és felháborodást váltotta ki.

A méltán háborgó közvéleményt csak egy teljesen elfogulatlan, pártatlan és eredményes nyomozás csillapíthatja le, ezért kérjük Nagyméltóságodat, hogy az elfogulatlan és pártatlan nyomozás gyors lefolytatása végett megfelelő közegeket elküldeni és városunkban a jogbiztonságot biztosítani kegyeskedjék.

Baltazár Dezső

püspök, lelkészelnök.

Nagy József

főgondnok.

Eddig a távirat, amelyre nem várt hirtelenséggel kapott választ a presbitérium. Ma ugyanis belügyminiszteri utasításra a nyomozás vezetésével eddig megbízott rendőrtisztviselőket átvette a nyomozás irányítását Sággy Lajos rendőrfőtanácsos, a debreceni rendőrkapitányság vezetője.

Egyébként tegnap este a budapesti vonattal Debrecenbe érkeztek: Dencső Károly detektív-főfelügyelő és Ökrös Ferenc detektív-felügyelő, akiknek kiküldetését már tegnap számunkban jeleztük. Mindkettőjüket azzal az utasítással küldte ki a budapesti államrendőrség főkapitánya, hogy önálló kutatásaikkal segítsék ki a nyomozást abból a kátyúból, amelyben maig megrekedt.

A két budapesti detektív ma délelőtt megjelent a püspöki hivatalban és információkat kért. A püspöki hivatal a debreceni egyház lelkészelnökének, Baltazár Dezső dr. püspöknek távollétében természetesen nem adhatta meg a szükséges információkhoz és Nagy József főgondnokhoz és Márk Endre ndvari tanácsos volt főgondnokhoz utasította a detektíveket, akik úgy a volt, mint a jelenlegi főgondnokot még a délelőtt folyamán meglátogatták.

Ma délelőtt az a hír terjedt el a városban, hogy a rendőrség ismeri a bűntény tettesét. A rend-

őrség ezt a hírt nem erősítette meg.

Baltazár püspök
Budapesten

Budapest, jan. 28. Baltazár Dezső dr. püspök ma délután Debrecenből Budapestre érkezett. Utazásának célja az, hogy a debreceni református egyház presbitériumának határozatát személyesen adja át a belügyminiszternek.

Vásáry tanácsnok
nyilatkozata

A következő levelet kaptuk:
Tekintetes Szerkesztőség!

A »Debreceni Független Ujság« 1921. évi január hó 28-iki számában megjelent közlemény ama részét, amely szerint hivatkoztam egy aktára, »amelyben meg van örökítve az a kijelentés, hogy a mai időkben bizalmi pozíciót szabadkőműves és református nem tölthet be« — mint erre figyelmet felhívták — többen úgy értik, mintha ezt a kijelentést valamelyik hatóság tette volna.

Féremagyarázások elkerülése céljából rá kell mutatnom arra, hogy ezt a kijelentést nem közhatalóság tette, de ezt senki nem állíthatja, én is beszédemben arra céloztam, hogy a város levéltárában fekvő aktában az van lefektetve, hogy ilyen kijelentések történtek egy köztisztviselővel

szemben, minden bizonnyal felelőtlenek részéről, — amint ez a közlemény befejező részéből is kitűnik.

Ezek szíves közlését kérve, vagyok

Debrecen, 1921. január 28-án,
teljes tisztelettel

dr. Vásáry István
tanácsnok.

Vásáry István dr. tanácsnoknak fenti nyilatkozatával kapcsolatosan rá kell mutatnunk a következőkre:

Amint Vásáry tanácsnok is igen helyesen megjegyezte, mi nem állítottuk és nem írtuk, hogy azt a kijelentést, amelyet kérdéses cikkünkben idéztünk, valamely közhatalóság, vagy hatósági személy

tette. Annál kevésbé írtuk ezt, mert jól tudtuk, hogy a kérdéses nyilatkozatot »felelőtlen« személy tette. A kijelentés közlésével csak azt akartuk leszögezni, hogy okmány van róla, hogy egy köztisztviselővel szemben ilyen kijelentés elhangzott.

Azok, akik azért aggódnak, hogy írásunkat úgy lehetne magyarázni, mintha hatóság, vagy hatósági személy tette volna a kérdéses és okmányilag megörökített kijelentést, épen a feltett hatósági reputációnak, de a közvéleménynek is nagy szolgálatot lennének, ha ezek után megállapítanák és nyilvánosságra hoznák, hogy ki is volt az a »felelőtlen« személy, akitől az idézett kijelentés származott.

A Habsburgok restaurálásának ügye

Andrássy tiltakozik Benes beszéde ellen — Lengyelország nem avatkozik a magyar trónkérdésbe

Páris, január 28. (A MTI szikra távirata). Az Eclair prágai táviratot közöl a rutén autonomia előkészítő munkálatairól. Egy másik prágai táviratban arról számol be, hogy Benes kérdést intézett a varsói kormányhoz, hogy milyen magatartást foglal el a Habsburgok restaurálására irányuló törekvésekkel szemben. A lengyel kormány azt válaszolta, hogy Lengyelország semmi módon nem kíván beavatkozni Magyarországon belüli ügyeibe.

Prága, jan. 28. Benes külügyminiszter február elsején utazik Rómába. Utjában nem fogja érinteni Bécsset.

Budapest, jan. 28. Benes cseh külügyminiszter a prágai parlament tegnapi ülésén nagy beszédben közölte a világgal, hogy az entente nemcsak IV. Károlynak, hanem általában bármely Habsburgnak a magyar trónra való visszatérését határozottan tiltja, Csehország pedig a Habsburgkirályság restaurációját elegendő oknak tekintené arra, hogy hadat üzenjen Magyarországnak.

A cseh külügyminiszter kijelentéseiről Andrássy Gyula gróf így nyilatkozott:

— A geopolitikai kérdések eltorpúlnak a kulpolitikai kérdé-

sek mellett, ámbár — sajnos — a magyar közönséget inkább a pártszempontok és a hatalmi kérdések érdeklik.

— Rólunk nélkülünk akarnak Prágában dönteni. A modern imperializmus demokratikus és pacifista köntösben valósággal orgiát ül Benes szájában. Ránk akar erőszakolni egy megoldást olyan kérdésben, melyhez a világon semmiféle köze sincsen és nem veszi észre, hogy milyen szolgálatot tesz az ügynek, amelyet támad, mert azt valósággal Magyarország nemzeti ügyévé avajja. Nekünk magyaroknak az adott hatalmi helyzetben, sajnos, csak egy válaszunk lehet Benes kihívó imperializmusára: tiltakoznunk kell minden idegen beavatkozás ellen. Azon kérdések megoldásától, melyeket csak saját akarattunk és érzésünk szerint szabad elintézni, tartasuk távol magunkat mindaddig, amíg a hatalmi viszonyok megengedik, hogy külső befolyástól mentesen döntessünk a magunk dolgában.

Teleky Gal gróf kijelentette, hogy a kormányzópártban, vagy a nemzetgyűlésen reflektálni fog a cseh külügyminiszternek Magyarországon belügyeire vonatkozólag tett kijelentéseire.

A horvát parasztpárt rezolúciója

Radics önrendelkezési jogot követel a Jugoszláv állam népei számára

Radics István, a horvát parasztpárt vezetője, hatalmas mozgalomban egyesíti nemzetét, célja a legteljesebb autonomia kivívása Horvátország számára. Mindenféle népes gyűléseken hirdeti a part a nemzeti eszmét s a horvát nép ma már egy emberként áll Radics mögött.

Legutóbb Ujvidéken tartott gyűlést a Radics-párt s egy ultimátumszerű határozatban lejezte ki állásponyt. Ez a határozat vakmerő kezűt dolygat meg mindent, amit eddig meg Horvátországban is számtalan politikai párttáborzatban az állam strukturáját illetőleg vezérelve el fogadtak és sarkaitól emeli ki a Jugoszláv államot, oly alkotmányjogi kérdésekben, melyeket a

belgrádi nemzetgyűlés többsége már eldöntött s a régensherceg hozzájárulásával szentesített.

A parthatározat mindenekelőtt felsorolja azokat a sérelmeket, melyek a horvát nemzetet 1918. év óta érték. Szemere veti a kormányt, hogy az alkotmányosság követelményeinek teljes figyelmen kívül hagyásával autokratikusan kormányozza az országot s a horvátokat és muzulmánokat megfosztja alkotmányos jogaitól.

Abszolutizmusnak, emberelleni önkényuralomnak nevezi a rezolúció a Jugoszláv kormányt. Ez az önkényuralom akkor érte el tetőpontját, amikor a Vesznicák kormány az alkotmányozó gyűlés összehívásánál oly hárszabá-

lyokat irt elő, melyek a parlament korlátlan urává teszik a kormányt. Az 1920 november 28-án megtartott választásokban kifejezésre jutott népszavazást a kormány figyelembe sem vette s a horvátországi főhatalmat olyan ember kezébe adta, aki mögött Horvátországban senki sem áll. Ezt az abszolutizmust folytatja a parlamenti kisebbségből kikerült Pasic-kormány is.

A rezolúció szavai szerint a Horvát Köztársasági Paraszi-párt mint Horvátország népének képviselője, tiltakozik a nemzet horvát törzse-nek, vagy az SHS háromnevű nemzet egy részének való elnevezése ellen. A horvát történelem, a horvát nemzeti érzés és gondolkodás alapján a leghatározottabban hangsúlyozza, hogy Horvátország népe teljes történelmi és kulturális, tehát nemzeti és politikai egység s korlátlan joga van a nemzeti önrendelkezésre.

Népszavazást követel a párt Bosznia és Hercegovina részére, mely történelmileg Horvátországhoz és Dalmáciához tartozik és amely 1920. november 28-án közel 200,000 szóval 100,000 ellen centralista ellenes.

A nemzetek önrendelkezési joga alapján népszavazást követel a párt a bácskai horvátok, bunyevákok és sokacok számára is. — Végül — így szól a határozat — a horvát népnek a novemberi népszavazás alapján kijelenti a párt, hogy a horvátkérdés, mint állami és nemzeti kérdés még megoldást nem nyert, annyira aktuális azonban, hogy mielőbb meg kell oldani. Hogy azonban Radics pártja milyen megoldást vár és akar, a közel jövő eseményei fogják megmutatni. A horvát nemzet, melyet akarata ellenére elszakítottak ezredes szövetségesétől, nem fogja sokáig túrni az önkényes szerb igtát.

DOLLÁRT

és más idegen pénzt legdrágábbban veszek
SIMON GYÖRGY
Debrecen, Kossuth-utca n.

Vegyetek menekült bélyegeket!!

Iparosok politikai pártja

Pálffy Dániel képviselő az új párt alapítója

Szegedről jelentik: Pálffy Dániel nemzetgyűlési képviselő új pártot alakított, az ipartestületek országos szövetségének politikai pártját. Az új zaslóvontásról és a párt céljairól Pálffy képviselő a következőket mondta:

— Az új párt a legnagyobb csodában egy-két hete alakult meg a fővárosban, függetlenül minden más politikai frakciótól. Az alakulás célja az ország egyik legnagyobb és legsúlyosabb rétegének: az iparosoknak érdekei védelmére és szempontjai kerestülvételére egységes táborkba való tömörítése. Az új párt, amelynek teljes címe: az ipartestületek országos szövetségének politikai pártja, nem akar rendbontással, vagy a meglévő politikai keretek fölforgatásával akcióba lépni, hanem egyelőre csak politikai védelmi szerve akar lenni a magyar iparosoknak. Epen ezért egyelőre nem is veszünk aktív részt a napi politikában, hanem csupán ellenőrizzük és irányítjuk annak az iparosságot érintő vonatkozásait.

— Ez az ellenőrző irányítás úgy történik, hogy minden városban és községben a megalakult politikai bizottságok ipari kérdésekben a kerület képviselőjét informálják és céljaik keresztülvételével bízzák meg. Ha ez

kényszerrel sem sikerülne és a képviselő a bizottság utasítását figyelmen kívül hagyja, abban az esetben a bizottság vezetése alá tartozó helyi pártnak lesz annyi ereje, hogy a képviselőt megbuktassa.

— Dunántúli körutamon, Pápán, Veszprémben, Győrött, Esztergomban mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták az új pártot és tömeges csatlakozásokat jelentettek mindenütt. Eddig 127 testület jelentette be csatlakozását, ami 300,000 iparosnak felel meg, szervezetekben

Hadzsics századost felmentették

Budapest, január 28. A hadosztálybíróóság ötös tanácsa ma délelőtt 11 órakor hirdette ki ítéletét Hadzsics Emil százados bűnpörében. A tárgyalás megnyitása után Mondada dr. százados-hadbíró, tárgyalásvezető olvasta fel az ítéletet, amely szerint a haditörvényszék Hadzsics Emil századost a felségárulás, valamint a zsarolás által elkövetett nyilvános erőszakoskodás vádjára alól felmenti, mivel a bizonyítási eljárás során a terhére rótt bűncselekmények nem nyertek beigazolást.

Mondada dr. tárgyalásvezető ezután felolvasta az ítélet indokolását, melynek lényege a következő:

LEGSZEBB KALÁPOK FRANK EDÉNEL.

HIREK.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámasztásában.

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, e hó 30-án prédikálnak: a Kistemplomban: délelőtt 9 órakor Varga Ferenc s-lelkész, délelőtt 11 órakor Szele György lelkész, délután 2 órakor Gabor András s-lelkész; a Kossuth-utcai templomban: délelőtt 10 órakor dr. Revész Imre lelkész, délután 5 órakor Nagy István vallásitanító-lelkész; az Arpad-téri templomban: délelőtt 10 órakor Mezey Béla s-lelkész, délután 2 órakor Kiss Andor s-lelkész; az ispotályi templomban: délelőtt 10 órakor Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután 2 órakor Kalmár Dániel s-lelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor Nagy István vallásitanító-lelkész.

Vasárnapi iskolák a szokott helyen és időben. — A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetelén délután fél 4 órakor bibliai magyaráz Uray Sándor lelkész. — A kollégiumi oratóriumban délután 5 órakor sorozatos kátémagyarázatát megkezdi dr. Revész Imre lelkész.

Rókák egy templom kertjében. E hó 26-án reggel a debreceni görög katolikus templom kertjében négy nyuzott, kutyaformájú állatot találtak. Az ügyről a rendőrségnek jelentést tett a templom gondnoksága. A rendőrség az állatokat rendőrnyomozással megvizsgálta, aki megállapította, hogy azok rókák. A nyomozás során a rendőrség teg-

pedig egy milliónál többet ad. Ez a hatalmas tábor persze annak idején kellek tudja érezetelni súlyát és jelentőségét és az első akció az új ipartörvény revíziójával kapcsolatban, a második állásfoglalása pedig a kézműves kamara föllállítása érdekében lesz. Alkalmos időpontban természetesen a belpolitika irányításából is tevékeny részt kérünk, amikor is a nagy multu és értelmes magyar iparosságra nagy politikai feladatok megoldása vár.

A bizonyítási eljárást két részre kellett osztani. Az egyik vád arra vonatkozott, hogy a vádlott részt vett a forradalom előkészítésében és kirobbanásában. A másik pedig arra vonatkozott, hogy a zsarolás által elkövetett nyilvános erőszakoskodás helyt áll-e. A bizonyítási eljárás során 44 tanut hallgattak ki; csak a gyilkosság miatt elítélt Sztankovszky Tibor állította, hogy a vádlottnak a forradalom előkészítésében része volt, a többi tanuvallomás lényegtelen, vagy mentő volt.

Az ítéletben a vádlott megnyugodott, a katonai ügyész azonban semmisségi panaszt jelentett be.

nap tartóztatott két fiatalkoru egyént, akik a rókákat, miután a prémjüket lenyuzták és Nagy József szücsmesternek eladták, a görög katolikus templom kertjébe bedobták. Mindkettőjük ellen megindult az eljárás.

— Hirdetés. A debreceni izr. hitközség előjárósága a választási bizottság határozatából kifolyólag arról értesíti a választói névjegyzékből — hátralekuk miatt — kimaradt hitközségi tagokat, hogy amennyiben hátralekukat legkésőbb f. é. február 20-ig kiegyenlítik, a névjegyzékbe felvevén fognak. Debrecen, 1921. évi január hó 28-án. — Az előjáróság.

— Eljegyzés. Bródy Sándor eljegyezte Brüll Arankát.

— A magyar kir. posta-állások országos egyesületének debreceni csoportjának özvegy és árva alapjára a következő önkéntes adományok érkeztek: Szőlősy Mihály nyugalmazott postaaltiszt 600, Szabó István könyvkereskedő 125, Rákóczi Mihály postagalagató 100, Fehér Alfréd felügyelő hiv. v. 100, Boros János postaaltiszt 100, Nagy Péter postaaltiszt 100, III. Nagy Lajos postaaltiszt 100, Medgyessy Sándor bőrkereskedő 100, Hrípi Ferenc postaaltiszt 50, Satauki József postaaltiszt 50, Nadradi Imre postaaltiszt 50, Petho Sándor postaaltiszt 50 koronát, mely adományokért ezután mondok hálás köszönetet az egyesület nevében. Vegh István egyf. penztáros.

— A budapesti tisztviselői orvosi tanfolyam. A tisztviselői orvosi képzést szabályozó rendelet módosítása tárgyában kiadott 22.925—1919. N. M. sz. rendeletnek megfelelően 1921. évi április hó 4-től június hó 25-ig Budapesten tisztviselői orvosi tanfolyam és ezt követően tisztviselői orvosi vizsgálatok fognak tartatni. Felhívom ennél fogva azokat az orvosokat, akik a fentemlített tisztviselői vizsgára és az azt előkészítő tanfolyamra jelentkezni kívannak, hogy a 22.925—1919. N. M. sz. rendelet 12.§-ában foglaltak szerint felszerelt kerényeiket a vizsgálati zottságok közös elnökének, dr. Fáy Adárnak államtitkárnak Bu-

Tíz botlítás a lopott fáért

Budapesti tudósítónk jelenti: Hollen János, a gróf Zichy Jenő-utca egyik házának viceházmestere, a ház közös pincéjéből rendszeresen lopkodta a lakók fáját. Megállapítást nyert, hogy nemcsak a maga számára lopott, hanem el is adott a fából. A viceházmestert letartóztatták és megindították ellene a büntető eljárást.

Ma tárgyalta ezt az ügyet Vass Lajos dr. törvényszéki bíró tanácsa. A törvényszék Hollent lopás bűntettéért tíz botlításra ítélte. Ha az orvos megállapítja, hogy a botbűntetés nem hajtható végre az elítélten, ugy a vádlott büntetése tíz hónapi börtön lesz.

Az elítélt megnyugodott az ítéletben, az ügyész súlyosbítás végett felebbezett.

dapest, Népjelölti és munkaügyi minisztérium, Királyi palota címére 1921. évi február hó 15-ig küldjék be. A tanfolyamra vonatkozóan közelebbi értesítést annak vezetője: dr. Békassy Géza h. államtitkár (Budapest, Népjelölti és Munkaügyi Minisztérium Kir. palota III. em. 28) nyújt. Budapest, 1821 január 10. Polgármester.

— A Nyukosz központi vezetősége megkeresést intézett a polgármesterhez és kéri, hogy más törvényhatóságok példájára Debreczen is minel határozottabb támogatásban részesítse a politikától teljesen távolálló és a kezdet nehezégein túl ma már szép eredményekkel dolgozó egyesületet. Kérte a Nyukosz azt is, hogy a hadikölcsönök most megindult nosztrifikálásánál a polgármester a Nyukosz alkalmazást kereső tagjait is vegye figyelembe.

— Szacharin. A Cukorbizottságtól a közéletmezési ügyosztály felvilágosítást kért, lehetne-e és hogyan a közönséget a hatóságok cukor mellett esetleg szacharinnal is ellátni. A Cukorbizottság válasza szerint a szacharint jelenleg 500 levelet tartalmazó és 100 kilogramm cukornak megfelelő édességű csomagokban hozza forgalomba csomagonként 2525 koronáért. A szacharin kiutalás nem érinti a rendes cukormennyiség kiutalását és Budapesten jegy nélkül kapható, célszerűbbnek látja azonban a Cukorbizottság, ha Debreczenben jegyrendszer mellett osztanák ki a szacharint. Debreczen részére a Cukorbizottság elő is jegyzett 300 kilogramm szacharint.

— Van hadikölcsöne vagy koronajárudéka ??? Ha igen, úgy olvassa el Dr. Nadas László könyvét «A magyar államadóssági címletek nostrifikálásáról, Ara K 42». Kapható Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság papírkereskedésében Plac-u. 34. sz.

— Margit-fürdő állandóan nyitva.

— Ipari munkaközvetítés. A debreceni hatósági munkaközvetítőnél foglalkozást kaphat 260 szakmunkás férfi, 2 nő, 23 segédmunkás férfi, 19 nő. — Foglalkozást keresnek: Szakmunkás férfi 80, nő 2, tanoncot 9. Mindenek házi cselekedet 35 keresnek.

— A vagyonátruházási illetékről szóló 1920. évi XXXIV. törvény Ara 46 K. Magyarazatokkal ellátta dr. Szepesi Mihály, adóügyi tanácsos. — Kapható: Hegedűs és Sándor irod. könyvkiadóhivatalában Debrecen, Plac-u. 34.

Klasszikus ballet előadás. Ch. Percezel Carola ballet-növendékeinek vizsga-előadása oly nagy sikert aratott, hogy azt közkívánatra, miután sokan nem jutottak jegyhez, holnap vasárnap délelőtt 11 órakor az Urániában megismétlik. A növendékek kiváló szépségű plasztikai mozgásuk és táncaik, melyek az első előadás közönségét meglepték, a holnapi matiné közönségének is kedves meglepetést fog nyújtani. A műsor, melynek jövedelmének egy része a Rendőr-segélyalapot illeti meg, a következő: balet alapszereplők, klasszikus magántáncok, a Faun és a Nymphák nagy mimikai ballet és plasztikai balet-gyakorlatokból áll. Jegyeket az Uránia pénztára árúsít.

200.000-nél több menekültől kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyemek menekült-bélyeget!

Rendőri hírek. Czibere Jánosné 40 éves nádudvari születésű, Lorántffy-utca 46. szám alatti lakos az ugyanazon udvarban lakó Lichtmann Sándor számvivőtől 30.000 korona értékű rubaneműt lopott el. Házkutatás alkalmával a tárgyak egyrésze megkerült. Czibere ellen folyik az eljárás. — Mindkét lábán súlyos sérülésekkel szállították be a debreceni kórházba Andrassy István 26 éves püspök-lányi lakost, a püspök-lányi állomásfőnök fiát. A rendőrség még eddig nem hallgathatta ki a megsérült fiatalembert.

Törvény a sztrájk ellen. A washingtoni szenátus váratlanul és minden vita nélkül elfogadta Poindexter javaslatát, amely megtiltja, hogy bárki is akár szóban, akár írásban felszólítsa a szállítási ipar munkásait a munka abbahagyására. A törvény, amely a kereskedelem lebonyolítására szükséges minden szállítási eszközre kiterjed, a következőket mondja ki: »Aki szándékosan megakadályozza, késlelteti vagy megnehezíti az áruk szállítását akár a külfölddel, akár a belfölddel való kereskedelmi forgalomban és aki mindezt írással, tanáccsal, rábeszéléssel elősegíti vagy szállítási eszközöket kezelő, készítő, illetve fenntartó munkásokat a munka abbahagyására hív fel, — büntetést követ el és tízezer dollár pénzbüntetéssel vagy tíz évre terjedő börtönnel, esetleg mindkettővel sújtható.«

Volt osztrák-magyar tisztek a jugoszláv hadseregben. Szabadkáról írják: A jugoszláv hadügyminiszter körlevelében felszólította a Bácska, Bánát és Baranya területén élő volt osztrák-magyar tartalékos és aktív tiszteket, hogy lépjenek be a jugoszláv hadseregbe.

A szegedi gázgyár bepanaszolja az ententénál a várost. Szegeden hosszabb ideje ádáz háborúság dúl a város, a közönség és a gázgyár között. A gázgyár most arra hivatkozva, hogy a tanács kimondta a közönségre áthárított egységárok szedésének jogtalanságát és mivel ezen az alapon a fogyasztó közönség legnagyobb része megtagadta a befizetéseket, panaszos feliratot intézett a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez, hogy a tanács ezen sérelmes határozata végzetesen megkárosította a gyárat. A felirat többek között azt mondja, hogy ha a gyár jogorvoslatot nem talál,

kénytelen lesz a nemzetközi entente-bizottsághoz folyamodni a magyar törvényekkel szemben. — Szegeden nagy felháborodást keltett a gázgyár fenyegetése.

Ahol tilos a fűtre fésülni a haját. Csikágó megregulázta a szép nem hajviseletét. Nem valami új kék törvényről van szó, hanem arról, hogy a hölgyek ne fésüljék hajukat a fűlűkre. A hivatalos kimutatás szerint ugyanis Csikágóban sokkal több nőt gázoltak a multban a gépkocsik és a villamosok, mint férfít. Timothy A. Hogan városatyja erre kislította, hogy ennek csak az új frizura ez oka. Az asszonyok és leányok sűrűn lefésülik hajukat a fűlűkre és nem hallanak oly jól, mint a férfiak, nem hallják meg a villamosok csilingelését és ezért gyakran történik velük baleset.

Frank Sándor cégnél Piac-u. 42. ruhaszövetek, selymek, selymek különféle minőségben, továbbá női kész ruhák, valamint menyasszonyi kelengyék legújabb kivitelben.

Dinamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek, vagy cserelek. Földvári Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-m. 56. Telefon: 168.

Courths-Mahler legújabb regényei: A szép Miss Lillian ára 69.—, A fejedelmesszony nyakéke. ára 57-50 korona. Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.t. könyvkereskedésében.

Nagy alkalmi vásár a Werner-divatházban Bika-épület, férfi- és női szövetek, fehérneműk, keltölt- és selyemárú nagy választékban.

Liberti, Dűszes, otomán, taft és műselyem, szállagok minden színben kaphatók Havas harisnyáruházban Bádogos-utca 1.

Brüll S. fogműterme Piac-utca 72. (Deák Ferenc-utca sarok) szájpaddal nélküli műfogak, foghúzás, fogtömés, mérsékelt árak.

Téli női és leányka kabátokat, ruhákat, blousokat melyek leszállított árakban árúsítja Frank Sándor cég, Piac 42.

Die Dame január utolsó száma megérkezett s kapható a Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r.t. könyvkereskedésében, Piac-u. 34.

Férfi beöltés és Anillop-kezelőkészítők
Schön Sándorné!
DEBRECZEN,
Piac-u. 14. Csapó-u. sarok

Most jelent meg

Drasche Lázár Alfredtól

CICISBEO

Regény. Ára felárral 78 kor.

Kapható:

Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

Fényüzési adót fizetők figyelmébe

A munkatorlódás elkerülése céljából a december hóban beszedett fényüzési adónak az állampénztárba leendő beszállítására nézve a debreceni m. kir. állam-

pénztár a következő határnapokat állapította meg:

5-én: A, B, C;

7-én: D, E, F;

8-án: G, H, I;

9-én: J, K;

10-én: L, M, N;

11-én: O, P, R;

12-én: S, T;

14-én: U, V, Z betűkkel kezdődő nevek fizethetik be a fényüzési adót. Az elmaradtak 14-én azonban elmaradásukat igazolni tartoznak. Felhívtnak az adózók, hogy e határnapokhoz saját érdekükben szigorúan alkalmazkodjanak, mert egy rendbontó az egész sortrendet megzavarja és azon celt, hogy a hosszas várakozásokat megátoljuk — lehetetlenné teszi. Az, ki 15-ike után szállítja adóját, a törvény 154. §-a szerint még 50% adópótlékot köteles fizetni.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Csokonai-színház

Szombat: A hermelines nő, operett. (C. bérlet).

A színházi irodák hírei:

Szombaton C) bérletben A hermelines nő megy.

Ma forró estéje lesz a Vig-színháznak, mert az új szenzációs műsört fogják bemutatni. Kezdeté este 7 órakor.

Fehér páva, tragédia a színészvilágból 5 felvonásban. A modern kinematográfia különleges mesterműve ez a film, melynek meseje frappáns fordulatokban bővelkedő ragyogó színpompás keretben játszódik le. Mierendorf felejthetetlen játéka, a gyönyörű baletjelenetek elejétől végig nagyhatást keltenek. Bemutatja az Apolló 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Don Quichotte kisasszony kalandor-történet 5 felvonásban az Urániában 6 és 8 órakor.

A hercegnő kalandja (A szerelem vára), dráma 6 felvonásban, a főszerepben a kislány Dagny Servaes elsőrangú alakítást nyújt. Bemutatja az Arany Bika mozi 6 és 8 órakor.

Holnap, vasárnap a mozgószínházakban 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek az előadások.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Irtá: IVÁNYI ÖDÖN. (176.)

XXXI.

Valér tudta, hogy minden kimondott szó áthallatszik a másik szobába. Akarta is, hogy Veron hallja meg, amiket ő most mond. Azért jött ide, hogy ez ajtó előtt, mely mindannyiszor becsukódik, ahányszor ő idejön: kibeszélje magát. Hadd hallja s ha azt az embert még mindig szereti: reszketessen érte, hallva, hogy veszély csap le rá. Ha meg nem szereti, ha romlását kívánja: hadd tudja meg ő tőle, Valértól, hogy a nevezis keze föl van arra emelve, aki romlása volt... Oh, ezért a pillanatért érdemes volt két évig gyötörödni. Mennyi kéj van benne, édes bosszúállás! A diadalmas szerelemnek nincs nagyobb gyönyöre, mint amennyi megédesíti a gyűlölet kielégítésének rég sóvárgott pillanatát.

Valér, aki egyenest a szerkesztőségéből jött ide, az imént végzett munka lázától még mindig izgatottan, az erős felindulás miatt sápadtan ült az öreg Bacsó ágya szelén, aki egy idő óta nagyon érezte a magas kor gyöngeségét s éjjelezés helyett ágyba kívánczolt.

A vén ember felkényökölt az ágyban. Amit hallott, azt nem tudta nyugton, fekvé kiállani. Föl volt izgatva ő is. Sok vihart látott vészmadárszemei villogtak. Valér belső hevülésétől száraz

nyelvvel beszélt, miközben saját szavai valami sajátságos fölmelegszósultságba ejtették. Egész testén jóleső, meleg borzongatás szaladt végig minduntalan. A kielégített gyűlölet, a diadalmas bosszu kéjérzete volt ez.

— Elég lett volna — magyarázta Valér a már megkezdett tárgyat — a tényt magát csupaszon, minden kommentár nélkül tenni közzé. Az agyonütés így is meg lett volna. Azonban Erling azt akarja, hogy ő provokálva legyen a nyilatkozásra. Nos, hát a holnapi cikkben provokálni fogom. Ez a cikk lesz a mennydörgés, a nyilatkozat, a villámcsapás. Ez ugyan fordított sorrend, mert azt mondják, hogy akit a villám megüt, a mennydörgést nem hallhatja. Bacsó miniszter azonban meg fogja hallani. És, mondhatom, nálunk miniszter ilyet még nem hallott. Nálam van a cikkről a kefelelynyomat. Ha akarja, olvashatja.

Bacsó Péter átvette az odakinnált papírhasábot. Azonban öreg szemei nem tudták kibetűzni lámpafényénél a fakó betűket.

— Jobb lesz, ha ön felolvassa.

Mialatt Valér izgatottságtól akadózó nyelvvel s a cikk szenvedélyes tónusától lázas hangon eldeklamálta a holnapi vezércikket: a benyiló ajtaja mögött, megdöbbenéstől sápadtan hallgatta Veron a kegyetlen támadás szavait. Világos volt előtte, hogy Valér semmivé akarja tenni testvérét, Kanutot. A halálos gyűlölet okát ismerte már. Most magát e vad indulatot hallotta megnyilatkozni ez összeveto, irgalmatlan vádbeszédben.

Elzorzult a lelke. Érezte, hogy e halálos vád miatta történik. Ez az ember szereti őt s e boldogtalan indulat teszi kegyetlenné — és iszonyuan igazságtalanná. Mert Veron egy pillanattig sem kételkedett afelől, hogy Kanut nem tette azt, amivel vádolják. A saját lelkében Kanut ellen szóló nehéz vád elhallgatott e percben. A cikk, mely a pénzszerezés aljas módjának üzésével vádolta Kanutot, Veronban heves ellentmondást keltett! Nem, nem! Aljas nem lehet e férfi. Aljas embert ő nem szerethetett. Csaldótt benne, oka van gyűlölni, joga van atkozni, mert amit férfi nő ellen legnagyobbat véthet: ő ellene azt vétette. De aljas nem lehet. Es lelkében védelmére kelt a férfinak, aki szívét összetörte.

Valér a cikk végére ért. A csendben, ami a felolvasást követte, hallotta Veron atyja morgását.

— Jól van. Meg vagyok elégedve. A cikk elején ugyan sok a felesleg, a teketória, de a vége olyan, mint a bunkócsapás. Ez az ember agyon lesz fűve. Gratulálok, öcsém! A remeked sikerült...

Veron nem figyelt tovább a két férfi szavaira. Eleget tudott ahhoz, hogy fellázítva érezze magát az összeesküvéshez hasonló beszélgetés által. Apja és Valér úgy tűntek fel előtte, mint két cinkos, kik megállapodnak egy orvtámadás módjára nézve... Es ő, aki tegnap még azt írta Kanutnak, hogy átadja őt lelkiismeretének; ma e cinkosokkal szemben pártjára állt a célbavett áldozatnak.

Folyt. köv.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULO I.

Telefon: 13-65.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szó 1:50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög K 20—, minden további szó K 2—
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

Szabadalmazott
Bélyegzők
megrendelhetők kizárólag
Bethlen-u 27. sz.

Akác és tölgyhasábfa
tölgydorongfa, aprított akác és tölgyfa valamint vágott tuskófa kapható napi árban
„TURUL” fakitermelő és árté-
kező vállalat
Iroda Szent-Anna-utca 29. sz.
TELEFON 178. SZ.
Fatelep: Ujvárosi-ut 5/c. szám.

Rocsik átalakítását,
tapacslaszt, fényezést gyorsan és pontosan készítik
és a kocsikat veszek és becserelek
NEULÄNDER
Erzsébet-utca 28.

Magyar Naptár
és
Bugyi Naptár
az 1921-ik évre
kitűnő tartalommal megjelent
Ára K 34-50

Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében és minden könyv- és papírkereskedésben.

Könyvtárakat
és egyes műveket is legmagasabb áron
vásárol

Aczél Henrik
modern antiquáriuma
Első Takarékpalota

Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

Uj operettek

Kaphatók

Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai r.-t.
zeneműkereskedésében

„ELEKTRA”
elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos: Gold Sándor
elektrotechnikus
Hatvan-utca 2. I. emelet.
Mindennemű villamos szak-
mába tartozó szereléseket, javi-
tásokat, átalakításokat a legpre-
cízben és legújításosabban
eszközöl úgy helyben, mint
vidéken.
Különböző izzó lámpák és
szerelési anyagok raktára.

Irredenta dalok!

Molnár Kálmán: Székelyek siralma. 4 fűzet 23.—
Radnai György: Nincs elveszve Magyarország 25.—
Szilágyi Béla főhadnagy Irredenta dalai 5 dal egy fűzetben 34.50
Murgács Kálmán dalai 5 dal egy fűzetben 34.50
Horthy Miklós üzenete (Dal a turulmadárról) 33.—
Nemzeti indulók (3 induló) 25.—

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság
zeneműkereskedésében.

Olasz maróni
kilója 36.— korona.
Alma, füge, boszniai szilva,
datolya legolcsóbb árban.
Rajnacsemegékben
és csokoládékban nagy raktár.
SCHÖN MÓI Piac-utca 6. szám.

Uj könyvek:

Karlthy: Ne bántuk egymást 78.—
Csathó: Mikor az öregek fiatalok voltak 80.50
Zola: Madeleine Féral 63.—
Schmidt: Buddha élete, tana és egyháza 57.50
Heyking: Szerelm, diploma és faházak 92.—
Barbusse: A csoda 37.—
Barriere: A csabítás művészete 34.50
Tschudy: Napoleon fia 52.—
Pierre Loti: Ives testvérem 69.—

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvesboltjában.

Tuskófa

minden mennyiségben kapható,
valamint

bükkfa boksa szén
waggon tételekben

Polyánszky Orest tűzifa- és szén-
kereskedőnél Szoboszlai-ut 1/B.
TELEFON 181.

Hermelines nő
2 fűzet 92.—

Utahi leány
1 fűzet 92.—

Ju-shi
2 fűzet 92.—

Debreczenbe kéne menni
2 fűzet 92.—

A cigány grófné
2 fűzet 92.—

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat
napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.

Papírt,
ócska niségot stb. ve-
szek. Timár-utca 11. sz.
Tóth.

Ólomot,
ólomsöveket, ólome-
nyeket és más ólomból
készült ócska tárgyakat
magas áron veszünk. —
Cím a kiadóhivatalban.

BLADÁS.

Óra
javítások legolcsóbban
jótállással. Törött ara-
nyat legmagasabb napi
áron veszek. Klein Eliás
órász, Csapó-utca 19.

Élesztő
naponta friss bármely
mennyiségben. Vidéki
kereskedőknek rendsze-
res szállítással kedvez-
ményes áron állandóan
kapható Rosenthal Sán-
dornál, Csapó-utca 19.

Faszén

érkezik.

Előjegyzéseket elfogadok
Jakobovics Henrik
szénkereskedő
Piac-utca 47. szám.

Ebedlő
berendezés divánnyal
sürgősen eladó. Elte-
kezni Hatvan utca 16.

Grammofon
lemezekkel és két fali
kép eladó. Értekezni
Piac 52.

Könyvnyidonságok:

SZABÓ DEZSŐ: K f
Elsodort falu. 2 kötet 103.50
— Csodálatos élet 2 kötet 150.—
— Tanulmányok és jegyzetek 46.—

SZEKFI:
Három nemzedék. Egy ha-
nyalló kor története 103.40

TORMAY CECIL:
Bujdosó könyv. Feljegyzé-
sek 1948—1919-ből 92.—

BENEDEK ELEK:
Édes anyaföldem! Egy nép
s egy ember története.
2 kötet 184.—

LAKATOS LÁSZLÓ:
Mély huron 41.40

BABITS:
Nyugtalanág völgye 52.—

NÁDAI:
Az inarművészet Magyar-
országon. Kötve 138.—

BÁRSONY:
Magyar élet (elbeszélések) 75.—

SZEDERKÉNYI:
Sorsok ha találkoznak 62.—
Kaphatók

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvkereskedésében

Hencserek,
plüs diványok. Schöberl-
agyak készen kaphatók
Debreczenszky kárpitos-
nál, Hallköz 8. Diványok-
ból modern hencsereket
jutányosan készítenek.

Allg használt
40. sz. barna férfi cipő
eladó. Teleki-utca 8.
ajtó 3. sz.

Gyönyörű
gyermek
ruházati cikkek
dr. Hegedüs
gyermekdivatházában
SIMONFFY-UTCA 2.

Hangverseny
grammofon teljesen új
állapotban 41 legújabb
kitűnően összeválogatott
2 oldalas lemezzel al-
kalmi áron eladó. Aczél
könyvkereskedésben.

Tiszta
egész ives
makulatura
(ujsgámpapír) kapható
5 és 10 kilós
csomagokban a kiadó-
hivatalban. Piac-u. 49.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, bril-
liántot, gyöngyöt vesz
Steiner Mihály, Hatvan-
utca 2. szám, I. emelet.

Vonalozó
intézetünkbe
egy leányt
felvesszünk
Piac-utca 49.
II. udvar.

Gazdasszony,
ki baromfi tenyésztéshez
ért, jó főző és jó bi-
zonvitványokkal rendel-
kezik, vidéki földbirte-
kosnál felvétetik. Irás-
béli ajánlatok alkalmas-
talási igények megjelö-
lésével „Esztar” jellegre
a lap kiadójába küld-
endő.

Kifutó flu
felvétetik Schön csemege
üzletében Piac-u. 6.

Lapkihordó
asszony
felvétetik
a kiadóhivatalban
Piac-utca 49.

VEGYÉS.

Harisnyatejelés
3 párból 2 párt, ugyszin-
tén trikóból harisnyát
olcsón, pontosan készí-
tek. Kossuth-utca 58.

Balázs Andor
fuvarozási
vállalata
Piac-utca 64. sz.
Telefon 148.
Személy- és árutovarovás
helyben és vidéken.

Tudatom
a nagyérdemű közönség-
gel, hogy Wunder Mór
bádogos üzletét átvet-
tem. Mindenféle munkát,
javítást jutányosa: vál-
lalok. Kérem a nagy-
érdemű közönség szives
pártfogását. Teljes tisz-
telettel Goldstein Béla
bádogos mester, József
király herceg-utca 24.

Három szobás
budapesti Ferenc-köruti
II. em lakásomat ötszo-
bás debreceni lakással el-
cserélném. Értekezhetni
Megyeházán 28. ajtó.

WEISZ MIHÁLY és TÁRSA
aranyműves és ékszerész.

Elvállal új munkát és javítást.
Pontos kiszolgálás !!
Hatvan-utca 1. sz. Püspöki palota.

Szt.
Pál Gyógyintézet

Debreczen, ref. Egyházpalota.
Rendelés egész nap.
Tüdőbetegek, asthmások,
idegbetegek, rheumások,
bőrbajosok, nemibetegsé-
gek s minden más chro-
nikus bajok gyógykeze-
lésére, az összes termé-
szetes gyógytényezővel
felszerelt intézet.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDÜS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.